

FARVEL TIL
DEN KJEDELIGE FURUTRAPPA:

Lys luksus med skipslakk

Litt maling kan gjøre
underverker. Her har
også veggene fått
et strøk lys maling.
Dette **gjør rommet
langt lysere** og mer
innbydende.

Se enda mer på
www.gjoerdetselv.com

Klikk • Gulv og trapper

Fri adgang for abonnenter

En finere og lysere gang ble resultatet av å male ei gulnet tretrapp med hvit skipslakk. Arbeidet tar bare et par dager og krever ikke den store gjør det selv-kunnskapen – bare en del energi. Og så må trappa stå ei uke før du kan gå i den.

Mange av oss har trapper i lakket furu. Spesielt var det populært på 1970- og 1980-tallet. Men etter hvert som tiden har gått, har mange av dem gulnet. Det har ofte gitt trappa et noe mørkt og trist utseende.

Problemet er at det er vanskelig å gjøre noe med slike trapper. Skal den for eksempel ha en omgang hvitpigmentert olje, krever det at alt treverket slipes helt ned – et vanskelig og tidkrevende arbeid – og resultatet blir sjelden pent, da pigmentene samler seg i de mange hjørnene og gir store nyanseforskjeller.

Svært holdbar lakk

Gjør Det Selv valgte i stedet å slipe trappa matt, grunne den og male den med hvit skipslakk. Lakken er laget for båter, og er derfor svært slitesterk, samtidig med at den har et vakkert, glansfullt skjær. Vanlig gulvmaling kan også brukes, men den er ikke på langt nær så holdbar som skipslakken fra Hempel.

Lakken, som er på white spirit-basis, går sammen med både alkyd- og akryl-underlag, men for sikkerhets skyld lakkererte vi et mindre prøvelfelt på trappa for å forsikre oss om at både den gamle og den nye lakken gikk sammen.

Mye slitasje på trinnene

Da trinnene er utsatt for ekstra stor slitasje, er det viktig at lakken sitter spesielt godt her. For å forsikre oss om dette, slipte vi trinnene helt ned med en kantsliper (kan leies). Resten av trever-

ket ble slipt matt og jevnt med slipepapir og håndkraft, innimellom ved hjelp av en plansliper og en deltasliper.

Når du lakkerer trappa, er det lettest å begynne øverst, og så arbeide deg nedover i etapper slik at du tar to-tre trinn med tilhørende vanger og rekkverk fra oversiden og så fra undersiden. På den måten fanger du opp maling som renner, før den tørker. Lakken tørker fort, og på grunn av glansen vil du tydelige se der lakken har rent eller seget.

Bruk kullfiltermaske når du maler med white spirit. Mange tror at det er nok med en engangsmaske, men den hjelper bare mot støv, ikke mot farlige gasser.

FØR

Før var gangen mørk og ikke spesielt spennende.

VIKTIG

Unngå grønnsåpe

Bruk varmt vann og eventuelt litt oppvaskmiddel til den daglige rengjøringa av trappa. Hold deg langt unna grønnsåpe og såpespon – de etser lakken og gjør overflata matt hvis den ikke straks nøytraliseres med eddikvann.

Kantsliperen trenger ei støtteplate ... ►

Trinnene slipes med kantsliper

Kantslipere fås i to utgaver. På den ene sitter slipeskiva rett under motoren, og den er fin til gulv. Men til trapper kan man leie en modell med et såkalt nebb som kan komme inn under trinnene.

Problemet med den er den går på to hjul i bakkant, og de har ikke noe å hvile på når du sliper trappetrinn. Og uten støtte er det derfor ikke mulig å bruke maskinen.

Derfor laget vi ei støtteplate av et par platerester og noen lister, som vi hadde liggende. Prinsippet er at du monterer støtteplata i nivå med det trinnet du skal slippe. Da kan du konsentrere deg om å slippe trinnet mens hjulene kjører rundt på plata.

Deretter går det så lett og raskt at vi fikk slipt ned samtlige trinn på mindre enn to timer.

TIPS

Kantsliperen beveges hele tiden

Det er viktig å løfte slipeskiva når du starter kantsliperen. Senk deretter slipeskiva ned på trinnet, og beveg nebbet på kantsliperen fram og tilbake i glidende bevegelser. Holder du maskinen stille bare et øyeblikk, graver skiva seg ned i trinnet og lager en fordypning.

1 **Rens først grundig** med grunnrens for at du ikke skal slippe fettflekkene ned i treet. Sørg for å komme godt inn i hjørnene.

2 **Støtteplata monteres med skrutvinger** på trinnet som skal slipes. Legg papp eller trefiberplate under de nederste listene slik at plata kommer i plan med trinnet.

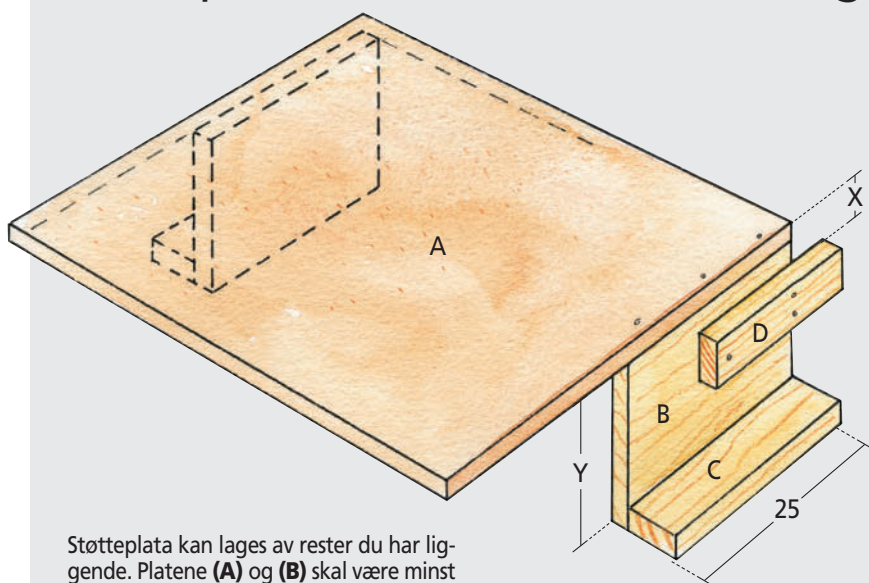

3 **Du har god kontroll med kantsliperen når** hjulene kjører på støtteplata. Slip lakken helt ned slik at treet ligger bart.

4 **Alle hjørner, framkanter og bakkanter** slipes med plansliper eller deltasliper. Bruk slipepapir til rekkverket. Støvet fjernes med støvsuger og en ren støvklut.

Støtteplate – enkel, men uunnværlig

Støtteplata kan lages av rester du har liggende. Platene (A) og (B) skal være minst 16 mm tykke, og listene (C) og (D) er her 21 x 45 mm glattkant. Vi har brukt 4 x 40 mm skruer til monteringen. Sag ut sideplatene (B) slik at målet Y er 5 mm kortere enn avstanden fra overkanten av et trinn til overkanten av det neste. Skru dem

fast under plata (A) som skal være cirka 50 x 50 cm. Monter listene (C) langs underkanten av sideplatene, og listene (D) i en avstand X fra oversiden. X er tykkelsen av trinnet minus 2 mm.

VIKTIG

White spirit kan etse plast

Både primer og skipslakk bør oppbevares i metallbeholdere fordi de er baserte på white spirit og kan etse et plastspann. Av samme grunn bør penselen ha naturhår, hår i akryl holder ikke alltid så godt.

Skipslakken trenger ro i ei uke

Ventetiden er avgjørende når du bruker skipslakk. Både primer og lakk skal herde to dager før de kan males over, og det siste laget med lakk skal herde minst ei uke før du forsiktig kan gå i trappa.

Både primer – et annet navn for grunnmaling – og skipslakk kan fortynnes med white spirit. Da er den lettere å arbeide med. Forholdet skal være cirka

1:20. Bland inn bare litt white spirit om gangen slik at du holder kontroll med blandingen.

Det er en fordel å bruke en oval pensel da den er god til både de smale delene av rekkverket og til trinnene.

Sørg for å lufte godt ut og bruk kulfiltermaske mens arbeidet pågår. Både primer og lakk avgir helsefarlig gass. Den forsvinner helt etter et par dager.

1

Mal hele trappa med primeren du har fortynnet. Den må tørke før du sparkler. Begynn øverst slik at du ikke blir fanget i andre etasje.

2

Når primeren er tørr, **sparkles hull og ujevnheter** med akrylsparkelmasse. Puss trappa med lett hånd når massen er tørr.

3

Primeren må herde i minst to dager før du lakerer trappa. Etter ytterligere to dager puss du lett, og andre strøket legges på. Det kan være nødvendig med et tredje strøk.

TIPS

Sklisikre trinn

I stedet for det lite vakre gulvteppet som lå i trappa før renoveringen, kan du klistre sklisikker teip på trinnene. Det er også med på å beskytte treet. Teipen fins i flere kvaliteter, for eksempel Safety-Walk fra 3M som leveres både farget og gjennomsiktig.

TIPS

Gammel lakk skrapes av

Du kommer til å bruke uendelig mye slipepapir hvis du forsøker å slippe vekk et tykt lag lakk fra den gamle trappa. Kjøp i stedet ei god malingskrape og noen nye blader, og skrap av lakken først. Det krever litt krefter, men det lønner seg totalt sett.

Dette har vi brukt

- Hempel alkydprimer, cirka 2,5 l
- Hempel Yacht Emalje, cirka 2,5 l
- Grunnrens (her brukte vi Fluren 37 fra Flügger)
- Oval pensel med naturhår
- Slipepapir
- White spirit
- Deler til støtteplate
- 4 x 40 mm skruer til støtteplate

Pris: Cirka 1500 kroner, leie av kantsliper kommer i tillegg.

For nærmeste forhandler av skipslakken:

Hempel, tlf. 55 95 80 00,
www.hempel.no